

‘पूर्वी उन्हाळा इतका कडक नव्हता, आता तो सहन करण्याच्या पलीकडे गेला आहे’.... अशा स्वरूपाची प्रतिक्रिया हल्ली सर्रास ऐकायला मिळते. पाऊस कमी झाला आहे, उन्हाळा कडक झाला आहे, थंडी पडतच नाही, पाऊस कधीही

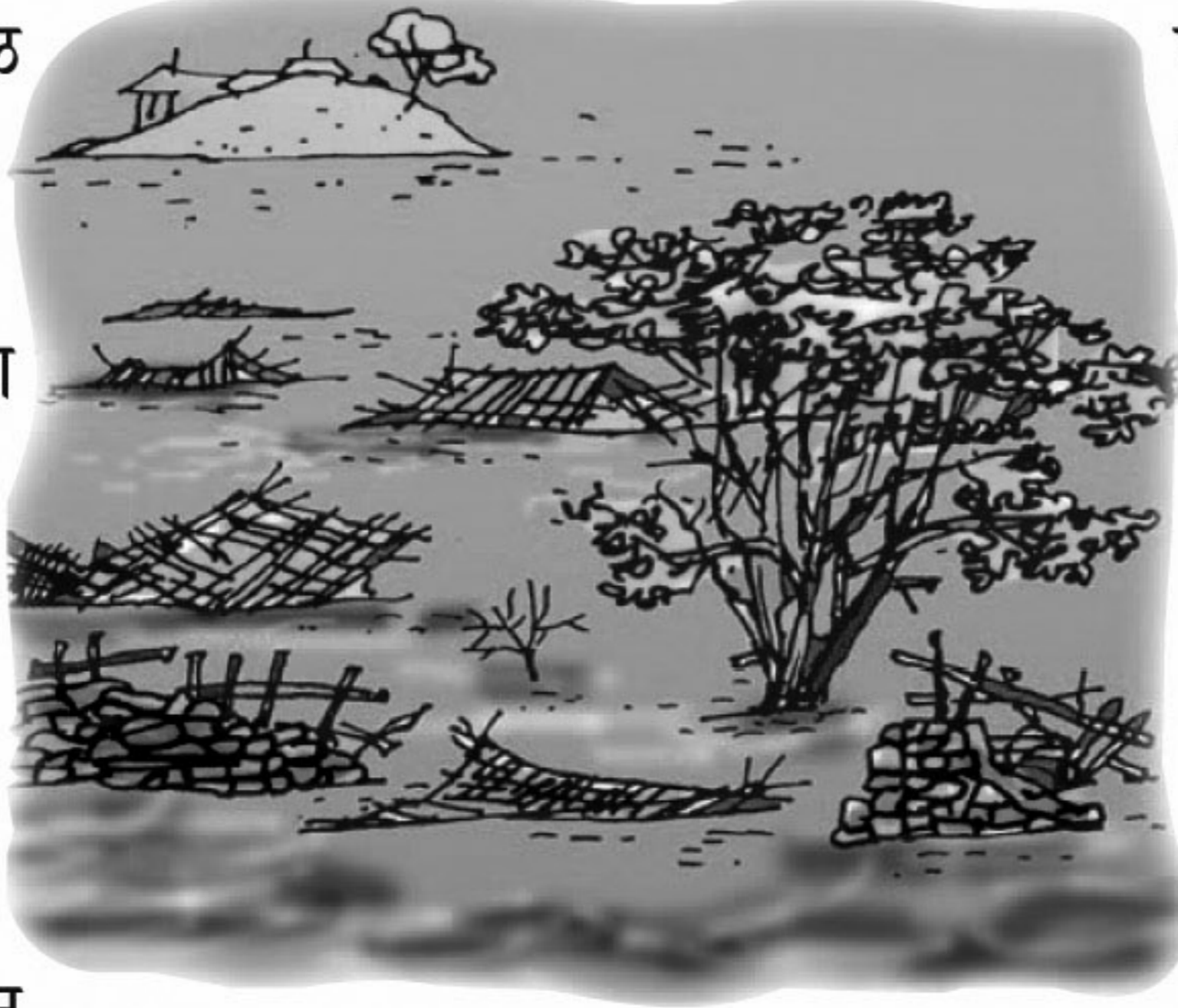
पडतो, ऋतूंचा नेमका काळ उरला नाही अशा बऱ्याच प्रतिक्रिया कानावर येतात. असे बोलणाऱ्यांची भावना अशी असते की माणसाने निसर्ग व पर्यावरणाची हानी केल्यामुळे हवामानात बदल होत आहेत. त्यामुळेच हवामानाची एखादी मोठी घटना घडली तर तो हवामान

बदलल्याचा पुरावा असल्याचे सांगितले जाते. म्हणजे एखाद्या ठिकाणी अतिवृष्टी झाली, तीव्र चक्रीवादळ आले किंवा दुष्काळ पडला तरी लगेचच म्हटले जाते- ‘पाहा, हवामान कसं बदललंय?’ हा अनुभव सर्वच ठिकाणचा आहे. एखाद्या लहान गावातही हेच बोलले जाते आणि मोठ्या शहरांमध्येसुद्धा लोकांमध्ये हीच भावना असते. खरंतर या हवामानाच्या घटना नेमक्या कशामुळे घडत आहेत, याची माहिती सर्वांना असतेच असे नाही. तरीही असे बोलले जाते. मुंबईत २००५ साली खूप मोठा पाऊस पडला. त्याच वर्षी संपूर्ण महाराष्ट्रातही पावसाने धुमाकूळ घातला आणि

राज्यभर पूर आले. त्या वेळीसुद्धा बोलले गेले की हा हवामानात बदल झाल्याचाच परिणाम आहे. त्याच्या दुसऱ्याच वर्षी राजस्थानच्या वाळवंटी भागात पूर आला. त्यामुळे अनेक गावे दोन-तीन आठवडे पाण्याने वेढलेली होती. या

घटनेनंतरही हा हवामानात बदल होत असल्याचा पुरावा असल्याचे बोलले गेले. आपला शेजारी देश असलेल्या म्यानमारमध्ये तीनच महिन्यांपूर्वी ‘नर्गिस’ नावाचे चक्रीवादळ आले. त्यामुळे ऐंशी हजारांहून अधिक लोकांचा मृत्यू झाला. ही घटनासुद्धा

हवामानबदलाचाच परिणाम असल्याचे काही संस्थांनी जाहीर केले. इथे एक प्रश्न उपस्थित होतो- खरंच हवामानात बदल होत असल्यामुळे या घटना घडत आहेत की त्या निसर्गचक्राचाच भाग आहेत? हवामानाच्या सर्वच तीव्र घटना माणसाने केलेल्या प्रदूषणामुळेच घडत आहेत का, हे तपासून पाहावे लागेल.

प्रश्न- हवामानाच्या तीव्र घटना घडल्या की त्यांचा संबंध कशाशी जोडला जातो?

(उत्तर- रविवार, ७ सप्टेंबरच्या अंकात)

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
प्रस्तुत

लोकसत्ता
गाथा
ज्ञानाची

सुखकर्ता दुःखहर्ता

पर्यावरणाचा समतोल राखा आता

ध्वनिप्रदूषण कसे टाळता येईल

ध्वनिक्षेपक अथवा कर्कश्य आवाजाची वाद्ये टाळावी.
कारण त्याने श्रवणेंद्रियांना त्रास होऊन बहिरेपण येऊ शकतो.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

Website: <http://mpcb.mah.nic.in>

प्रत्येक गुरुवारी ऑल इंडिया रेडिओच्या अस्मिता वाहिनीवर ऐका सकाळी ७.४० वा. जागर पर्यावरणाचा